

Pismo generalnega sekretarja AGE - Pomlad 2022

Vsi smo se veselili pomladi, njenih daljših in toplejših dni, da bomo končno osvobojeni strahu in omejitvam, ki nam jih je pandemija nalagala v zadnjih dveh letih. In nenadoma se je to svetlejše obzorje zatemnilo. Naša mirna realnost je izginila v četrtek, 24. februarja, ko smo se zbudili in poslušali najnovejše novice na radiu. Invazija na Ukrajino je šok za liberalni svet, nedvoumen napad na naše vrednote. Bili smo naivni. Putinov namen ni le razgraditi evropsko varnostno arhitekturo – ki je bila desetletja zgrajena z večstranskim sodelovanjem med državami, institucijami, narodi in ljudmi vseh starosti – ampak tudi spodkopati naš svet, ki temelji na človekovih pravicah, raznolikosti, svobodi in demokraciji. Ukrajinci se danes borijo za vse te vrednote. V teh negotovih časih bi lahko bili starejši ljudje in naše organizacije malodušni in dvomili o pomembnosti naših majhnih prizadevanj za izgradnjo pravičnejših in vključujočih družb, kjer vsi ljudje živijo polno življenje in kjer so naše pravice učinkovito zaščitene. Ali je naše delo za spodbujanje in ustvarjanje družb za vse starosti še vedno pomembno v tem grozljivem svetovnem kontekstu? Bolj kot kdaj koli! Prvič, starejši ljudje v Ukrajini potrebujejo našo podporo, tako tisti, ki bežijo pred vojno, kot tisti, ki ostajajo in živijo pod bombami. Dokazi iz prejšnjih vojaških spopadov po svetu in iz prejšnje ruske invazije na Ukrajino v zvezi s starejšimi so zelo jasni. Raziskava, ki so jo izvedli naši prijatelji iz HelpAge International po konfliktu leta 2014 v Ukrajini, opozarja na posebne potrebe starejših: težave pri begu ali izogibanju boju; tveganje resnega pomanjkanja dohodka; pomanjkanje dostopa in cenovne dostopnosti zdravstvenega varstva; slabe življenjske razmere in pomanjkanje podpore za invalide. Drugič, pomanjkanje zavezujočega mednarodnega instrumenta za zaščito pravic starejših ljudi na žalost dobi konkreten pomen v kontekstu vojne. Za zdaj so starejši le (vsaj) zajeti v obstoječih standardih človekovih pravic, kot so tisti, ki so vključeni v Konvencijo ZN o pravicah invalidov, to je 11. člen. AGE se je 3. marca pridružila Global Rallyju starejših ljudi po vsem svetu, ki zahtevajo staranje s pravicami. Naše sodelovanje v tej pobudi je del dolgoletnih prizadevanj AGE, da bi naše države podprle konvencijo ZN o pravicah starejših glede na trenutno šibkejšo zaščito človekovih pravic v starosti. Ne zahtevamo novih pravic zase; preprosto prosimo za enako zaščito za vse. Pomanjkanje spoštovanja, demokracije in pravne države s strani nekaterih, ne spodkopava bistvene vrednosti človekovih pravic, niti ne vnaša dvoma o vlogi mednarodnih institucij. Nasprotno, zdaj je čas za razširitev obsega človekovih pravic in podporo demokratičnim institucijam. Tretjič, pobude, ki so v teku za obravnavo staranja prebivalstva, niso zadržane.

Skupaj z našimi člani vplivamo na pripravo strategije oskrbe EU, ki jo je Komisija napovedala za letošnje poletje, pa tudi na razvoj ustreznega minimalnega dohodka, za katerega upamo, da bo zagotovil varnostne mreže tudi za starejše. Čeprav bo nujnost mednarodnih razmer verjetno odložila izvajanje politične agende na evropski in nacionalni ravni, moramo še naprej pritiskati na oblikovalce politik, naj obravnavajo strukturne pomanjkljivosti sistemov socialne zaščite, ki ovirajo dostojanstvo staranja. Najnovejši škandali zlorabe starejših v ustanovah za oskrbo po vsej EU še bolj nalagajo odgovornost oblikovalcem politik. V odgovor smo 5. marca ustanovili koalicijo civilne družbe za dolgotrajno oskrbo. Pridružilo se je več kot dvajset organizacij. Preko tega kanala bomo promovirali našo alternativno vizijo dolgotrajne oskrbe, osredotočeno na avtonomijo, neodvisnost, opolnomočenje starejših in ne na ranljivost. Naše delo za boj proti staranju in intersekcijskim oblikam diskriminacije ostaja

prednostna naloga. Končno šteje vsak trud. Nismo humanitarna organizacija, morda nimamo strokovnega znanja za pomoč žrtvam vojne, morda se počutimo preobremenjeni kot priče grozot, ki se dogajajo v Ukrajini. Kljub temu imamo moč in priložnost, da delujemo kot posamezniki, kot organizacije starejših in za starejše ljudi, kot evropska mreža. To ni vprašanje upanja. Ko seštejemo vsa naša dejanja, potem smo združeni kot močno gibanje starejših ljudi, ljudi, ki cenijo življenje, svobodo, demokracijo in mir. Če želimo, da se stvari izboljšajo, moramo narediti majhne korake, da se spremenijo. In pomlad bo prišla!

Maciej Kucharczyk